

Regionale Klachtencommissie Wvggz Limburg

Klacht	:	RKMO 21.038
Wet	:	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)
Instelling	:	Mondriaan
Datum binnenkomst klacht	:	30 december 2021
Datum hoorzitting	:	11 januari 2022
Einde termijn	:	13 januari 2022

De Regionale Klachtencommissie Wvggz Limburg heeft zich beraden over de klacht van de heer X., hierna te noemen klager, aan wie ten tijde van het indienen van de klacht op grond van een zorgmachtiging zorg werd verleend door Mondriaan.

De klacht is gericht tegen de beslissing van de huidige zorgverantwoordelijke, de heer Y. (psychiater), en de heer Z. (aios), hierna te noemen verweerders.

1 PROCEDURE

De klachtencommissie heeft op 30 december 2021 een klaagschrift, gedateerd op dezelfde dag en inhoudende een klacht, van klager ontvangen.

Het secretariaat van de afdeling waar klager verblijft heeft op 7 januari 2022 een aantal stukken aan de klachtencommissie doen toekomen, gevolgd door een verweerschrift op 10 januari 2022.

Op 11 januari 2022 heeft een hoorzitting plaatsgevonden via beeldcommunicatie. Tijdens deze hoorzitting hebben beide partijen over en weer hun standpunten bepleit en elkaars standpunten van commentaar voorzien.

1.1 TERMIJN

De klacht betreft een klacht als omschreven in artikel 10:3 Wvggz en heeft betrekking op een beslissing waarvan het gevolg actueel is, zodat de klachtencommissie gehouden is binnen 2 weken na ontvangst van de klacht ter zake een schriftelijke en gemotiveerde beslissing te nemen.

Deze termijn loopt af op 13 januari 2022.

Met betrekking tot de klacht is partijen op 11 januari 2022 schriftelijk de beslissing in verkorte vorm toegezonden; de nadere motivering van deze beslissing wordt hieronder weergegeven.

2 KLACHT

- Klager maakt bezwaar tegen de beslissing van de zorgverantwoordelijke hem in het kader van de verplichte zorg medicatie toe te dienen.

3 FEITEN

- Klager is sinds 2013 bekend in de psychiatrische zorg. Hij is in februari-maart 2020 opgenomen geweest op een gesloten afdeling bij Mondriaan. In juli 2021 heeft het crisisinterventieteam hem op het politiebureau beoordeeld, hetgeen niet tot een opname heeft geleid.
- De Rechtbank Limburg heeft op 13 december 2021 een zorgmachtiging ten aanzien van klager verleend met een geldigheidsduur van 6 maanden, te weten tot 13 juni 2022. De zorgmachtiging houdt in dat onder meer het opnemen in een accommodatie en het toedienen van medicatie als vormen van verplichte zorg mogen worden toegepast.
- Klager is op 16 december 2021 opgenomen op een gesloten afdeling van Mondriaan.
- Op 16 december 2021 is een formulier "Informatie aan betrokkene over beslissing zorgverantwoordelijke tot het verlenen van verplichte zorg (art. 8:9 lid 1 en 2 Wvggz)" aan klager uitgereikt waarin, voor zover thans van belang, gemotiveerd staat aangegeven dat hem

- ter uitvoering van de zorgmachtiging medicatie toegediend zal worden voor de maximale duur van 6 maanden.
- Op 20 december 2021 is een formulier "Informatie aan betrokkene over beslissing zorgverantwoordelijke tot het verlenen van verplichte zorg (art. 8:9 lid 1 en 2 Wvggz)" aan klager uitgereikt waarin, voor zover thans van belang, gemotiveerd staat aangegeven dat hem ter uitvoering van de zorgmachtiging medicatie toegediend zal worden, met een maximale duur van 6 maanden.
 - Klager is op 24 december 2021 een eerste depot medicatie toegediend. Daarna heeft hij gedurende 4 tot 5 dagen vrijwillig orale medicatie genomen.

4 STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

4.1 STANDPUNT KLAGER

Het standpunt van klager komt, samengevat, neer op het volgende.

Klager is het er niet mee eens dat hem medicatie tegen zijn wil wordt toegediend. Hij stelt geen wanen te hebben. Klager stelt veel last van de medicatie te ervaren en klaagt in verband daarmee over vermoeidheid, sufheid, desoriëntatie, vergeetachtigheid, droge mond, hallucinaties, minder focus en erectieproblemen. Als gevolg van de medicatie kan hij zich niet meer zelfstandig aankleden en heeft hij problemen met eten, administratie doen, lezen, schrijven, koken, bed opmaken en schoonmaken. Hij functioneert minder en heeft last van depressiviteit en dementie. Klager wil helder blijven om goed te kunnen functioneren. Klager vindt het zeer ingrijpend dit allemaal te ervaren. In zijn leven is er veel gebeurd, alleen kan hij dit niet bewijzen en wordt hetgeen hij hierover vertelt gezien als wanen. Naar de mening van klager is therapie een beter alternatief. Ook is hij van plan een boek te gaan schrijven om zo alles te kunnen verwerken. Dit werkt volgens klager beter dan medicatie. Een andere reden om geen medicatie te willen is dat volgens hem medicatie vrouwenhormonen bevat. Klager is tevreden met zijn lichaam, al wil hij wel graag een penisverlenging, maar dit mag niet. Verder maakt klager melding van een failliet taxibedrijf, pestgedrag jegens hem, terrorisme, drugs, vluchtelingen, gedrogeerd worden, het proppen van bomen c.q. boomzaden in de grond.

Klager is voor de klachtencommissie in zijn verhaal niet te volgen, hij maakt zijn zinnen niet af en springt van de hak op de tak.

4.2 STANDPUNT VERWEERDERS

Het standpunt van verweerders komt, samengevat, neer op het volgende.

Klager is al geruime tijd bekend bij Vangnet. Medewerkers van Vangnet hebben de huidige zorgmachtiging aangevraagd. Klager is meerdere keren in beeld geweest met een (aanhoudend) paranoisch-hallucinatoir toestandsbeeld. Momenteel krijgt hij zijn leven niet op orde, de studie is inmiddels bij herhaling gestaakt, de studiefinanciering is stopgezet en hij heeft geen werk. Klager heeft schuld(en), kan zijn huur niet meer betalen en dreigt zijn woning te verliezen. Klager heeft te kennen gegeven dat hij, wanneer hij op straat komt te staan, naar het buitenland zal gaan omdat hij geen vertrouwen meer heeft in de Nederlandse staat. Dit lijkt voort te komen uit zijn psychotische overtuigingen. Dit door klager aangegeven plan wordt als niet haalbaar ingeschat, aangezien de zelfredzaamheid van klager, zodra hij op straat moet zien te overleven, onvoldoende zal zijn. Ouders hebben gezegd zeer bezorgd te zijn om klager, omdat hij appjes met doodsb bedreigingen naar hen zou hebben gestuurd. Sinds november 2020 hebben de ouders het contact met hem verbroken. Toch bleef klager berichtjes sturen naar zijn ouders en broers (destijds 14 en 16 jaar) met psychotische verhalen over complottheorieën.

Indien adequate behandeling uitblijft verwachten verweerders ernstig nadeel voor klager, waarbij zich een (ernstiger) psychiatrisch ziektebeeld zal ontwikkelen. Een aanhoudend psychotisch toestandsbeeld kan blijvende cognitieve schade veroorzaken waarmee de prognose wordt verslechterd. Door de

betrokken behandelaren wordt gezien dat de symptomen bij klager sinds 2013 zijn verergerd zodat de prognose ongunstig is als klager niet wordt behandeld. Hierbij spelen ook problemen op het (psycho)sociale, maatschappelijke en ontwikkelingsvlak (studie), die bij langer aanhouden en/of stagneren van het toestandsbeeld zullen verslechteren. Inmiddels zijn er, zoals genoemd, problemen met financiën, met huisvesting en met familie (waarbij lijdensdruk voor de familie die de situatie ziet verslechteren). Voorts zijn er aanvaringen met omwonenden, met het risico dat klager agressie over zich afroept, zoals eerder is gebleken toen een buurvrouw met een stok in de hand achter klager aanrende. Huisarts en Praktijkondersteuner GGZ (POH) delen de zorgen. Gezien de privacywet en de wens van klager is geen verdere informatie gedeeld. Wel is geconcludeerd dat contactmomenten en afspraken met de POH tot niets hebben geleid. Klager gebruikte deze contacten vooral als ventilatiemomenten omtrent zijn psychotische belevingen en gaf geen ruimte voor interventies dan wel medicatie. Bij opvolging in de thuissituatie door Vangnet en betrokken hulpverlening zijn bovengenoemde zorgen blijven bestaan, waarbij klager zich presenteerde in psychotische toestand, met momenten schreeuwend en een fysiek dreigende houding aannemend richting hulpverlening, terwijl hij verder noodzakelijk contact afhield.

Klager is op 16 december 2021 thuis opgehaald met ondersteuning van politie, waarbij hij werd aangetroffen in een floride psychotisch toestandsbeeld (overtuigd van complottheorieën, dat men hem van geslacht wil veranderen, duivelse dilemma's, etc.) en in een rommelig appartement met diverse lege wijnflessen (niet passend bij eerdere bezoeken). Uiteindelijk is klager na veel verbaal verzet, stemverheffing en (lichtelijk) fysiek verzet meegenomen.

Op de afdeling zien verweerders bij klager een psychotische presentatie met achterdocht. Klager presenteert zich hierbij met spanning(en), een verbaal dreigende en geagiteerde houding. Hij spreekt over 'spionnen' van Mondriaan die hem in elkaar slaan en hem beroven. Hij zegt dat justitie hiervoor zorgt. Vervolgens springt hij in zijn verhaal over naar het planten van bommen in verband waarmee hij gestraft wordt, en uit hij politieke overtuigingen die niet aansluiten bij de realiteit, over de gezondheid van de mensheid, Afrika en de schuld van Europa in het verleden. Klager is hierin niet te remmen, aan te sturen of te onderbreken en begint steeds harder te praten met steeds meer doordringend oogcontact. Er is geen ingang om met klager het gesprek aan te gaan, de spanning en agitatie lopen op, waarbij hij uiteindelijk gaat schreeuwen om de boventoon te voeren. Verweerders zien een jongeman met wie geen tot nauwelijks contact te maken is, die zich gedesorganiseerd en achterdochtig presenteert, zijn zinnen niet afmaakt en snel maar ook niet aansluitend van onderwerp verandert en geen ziekte-inzicht dan wel ziektebesef toont. Klager blijft vastzitten in paranoïde verhalen en overtuigingen, die niet overeenkomen met de realiteit en waarbij verwijten naar regering, OM en Mondriaan inzake klimaat, medicatie en van geslacht veranderen centraal staan. Bij het recent toegediende depot hebben verweerders een lichte verbetering gezien omtrent bovenomschreven beeld.

Toediening van een antipsychoticum (middels depot) voldoet volgens verweerders aan de gestelde criteria. Uit wetenschappelijk onderzoek is gebleken dat genoemde medicatie een bewezen veilig en positief effect heeft op behandeling(en) van psychotische symptomen. Klager heeft op 24 december 2021 eenmalig een depot gehad. Bij het zetten van het volgende depot was klager met zijn advocaat aan het bellen. In overleg met de geneesheer-directeur is besloten te wachten met depot medicatie totdat de klachtencommissie hierover heeft een beslissing heeft genomen. Daarna heeft klager 4 tot 5 dagen orale medicatie vrijwillig ingenomen. Doordat klager enkel incidenteel medicatie heeft gehad en er geen adequate en structurele behandeling heeft plaatsgevonden, hebben verweerders slechts een lichte verbetering bij klager waargenomen. Besloten is om medicatie per depot toe te dienen vanwege gebleken medicatieontrouw in het (recente) verleden. Het doel van de medicatie is het behandelen van het toestandsbeeld en het ernstig nadeel voor klager en derden te bestrijden. Zonder behandeling met medicatie zal het toestandsbeeld niet verbeteren, met als risico het in stand houden dan wel verergeren van het ernstige nadeel, toename van de ernst van de symptomen, cognitieve schade en verslechtering van de prognose.

De klachten die klager noemt als gevolg van de medicatie kunnen volgens verweerders vanuit zijn toestandsbeeld zijn ontstaan of beleefd worden in zijn toestandsbeeld, dan wel (deels) verklaard worden uit de omstandigheid dat hij nog niet adequaat medicatie heeft gehad. Om duidelijkheid te krijgen is een langer durende structurele behandeling noodzakelijk.

De bijwerkingen, zoals klager deze heeft omschreven, zijn niet door verweerders geobjectiveerd, enkel heeft klager desgevraagd aan verweerders te kennen gegeven spierpijn te hebben van het sporten. Verweerders geven aan voor mogelijke bijwerkingen van de medicatie bij klager te zullen monitoren.

5 OVERWEGINGEN EN OORDEEL KLACHTENCOMMISSIE

De klacht is gebaseerd op artikel 10.3 Wvggz. De klachtencommissie is bevoegd van deze klacht kennis te nemen en klager is ontvankelijk in zijn klacht.

Klager heeft van zijn wettelijke bevoegdheid gebruik gemaakt om op grond van artikel 10.3 Wvggz een klacht in te dienen met betrekking tot de beslissing van de zorgverantwoordelijke tot de toediening van de medicatie.

Derhalve zal de klachtencommissie zich moeten uitspreken over deze klacht en dient zij de beslissingen aan de wettelijke criteria te toetsen.

FORMELE TOETSING

Op grond van artikel 8:9 lid 3 Wvggz stelt de zorgverantwoordelijke de beslissing tot het verlenen van verplichte zorg op schrift, voorziet de beslissing van een schriftelijke motivering en stelt de geneesheer-directeur op de hoogte van de beslissing. De geneesheer-directeur geeft betrokkene, de vertegenwoordiger en de advocaat een afschrift van de beslissing en stelt hen schriftelijk in kennis van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon.

Volgens verweerders zijn met betrekking tot de toediening van medicatie als verplichte zorg de volgende formulieren, die tevens gevoegd zijn bij de stukken, aan klager uitgereikt:

- Informatie aan betrokkene over beslissing zorgverantwoordelijke tot het verlenen van verplichte zorg (art. 8:9 lid 1 en 2 Wvggz) d.d. 16 december 2021 met betrekking tot het toedienen van medicatie.
- Informatie aan betrokkene over beslissing zorgverantwoordelijke tot het verlenen van verplichte zorg (art. 8:9 lid 1 en 2 Wvggz) d.d. 20 december 2021 met betrekking tot het toedienen van medicatie.

De overhandiging van deze formulieren is door klager niet weersproken. Op de formulieren is vermeld waaruit de verplichte zorg zal bestaan en de gronden die in dezen van toepassing zijn, met de bijbehorende motivering.

Hiermee is komen vast te staan dat klager door de zorgverantwoordelijke voldoende op de hoogte is gesteld van zijn rechten en dat hij in de gelegenheid is gesteld contact op te nemen met de patiëntenvertrouwenspersoon en een klacht in te dienen, van welke gelegenheid hij gebruik heeft gemaakt. Aan het bepaalde in artikel 8:9 lid 3 Wvggz is aldus voldaan.

Ingevolge artikel 8:9 lid 4 Wvggz legt de zorgverantwoordelijke schriftelijk vast in het dossier of betrokkene ter zake van een jegens hem genomen beslissing tot toepassing van verplichte zorg tot een redelijke waardering van zijn belangen in staat is. Op het eerste formulier d.d. 16 december 2021 is aangekruist dat klager wilsonbekwaam is, terwijl op het tweede formulier d.d. 20 december 2021 de opties wilsonbekwaam én wilsbekwaam zijn aangekruist. Desgevraagd delen verweerders tijdens de hoorzitting mede dat op het formulier van 20 december 2021 per abuis ook is aangekruist dat klager wilsbekwaam is, en dat zij klager wilsonbekwaam achten ten aanzien van de betreffende beslissing. De klachtencommissie is van oordeel dat op grond van het bovenstaande voldaan is aan het bepaalde ex artikel 8:9 lid 4 Wvggz.

Ten aanzien van de door klager aangevochten beslissing van de zorgverantwoordelijke tot het toedienen van de medicatie bij klager overweegt de klachtencommissie voorts als volgt.

TOETSING AAN ERNSTIG NADEEL CRITERIUM

Klager wil geen medicatie gebruiken, omdat hij naar zijn mening geen last heeft van wanen en veel bijwerkingen van de medicatie ondervindt. Hij wordt onder meer moe en suf van de medicatie, terwijl hij juist helder wil blijven om te kunnen functioneren.

De klachtencommissie begrijpt dat klager zich op het standpunt stelt dat er bij hem geen sprake is van een psychische stoornis in de zin van de Wvggz. De klachtencommissie acht klagers stelling tegenover de gemotiveerde betwisting door verweerders, zoals hierboven weergegeven, niet aannemelijk. Uit hetgeen is vermeld in het behandelplan, de beschikking, de informatieformulieren over de beslissing tot toepassing van de verplichte zorg, de medische verklaring, de rapportages, het zorgplan, alsmede gelet op de toelichting van verweerders ter zitting is, naar het oordeel van de klachtencommissie, genoegzaam gebleken dat er wel degelijk sprake is van een psychiatrisch ziektebeeld, met als gevolg daarvan ernstig nadeel, met name voor klager zelf, maar ook voor zijn omgeving. De enkele ontkenning door klager van de hieronder beschreven feiten en omstandigheden maakt dit niet anders.

Uit de stukken die verweerders hebben overgelegd blijkt dat bij klager sprake is van een aanhoudend paranoïsch-hallucinatoir toestandsbeeld, waarbij ziektebesef en -inzicht ontbreken. Ten gevolge van zijn belevingen en gedachtegang heeft klager zich steeds meer geïsoleerd van de samenleving en zijn familie en lukt het hem niet meer zijn dagelijkse bezigheden en het leven op te pakken. Ook lukt hij door zijn gedrag agressie van derden uit; zijn realiteitstoetsing is gestoord. Hij heeft complottheorieën over de regering en de samenleving. Klager is verbaal agressief en dreigend fysiek agressief in het contact. Het denken is wijdlopieg, associatief en incoherent, en er is sprake van een oordeels- en kritiekstoornis. Ondanks het feit dat klager sinds 2013 in zicht is bij de psychiatrische zorg, is adequate behandeling uitgebleven, waardoor de symptomen inmiddels zijn verergerd. Het aanhoudende psychotisch toestandsbeeld bij klager kan blijvende schade veroorzaken en de prognose doen verslechteren. Daarnaast spelen er ook problemen op het (psycho)sociale, maatschappelijke en ontwikkelingsvlak (studie), die bij verder aanhouden en/of stagneren van het toestandsbeeld zullen verslechteren. Inmiddels zijn er problemen met financiën, met huisvesting en met familie die de situatie ziet verslechteren en lijdensdruk ervaart. Daarnaast zijn er in de thuissituatie aanvaringen met omwonenden geweest.

Op de afdeling wordt een psychotische presentatie met achterdocht gezien, waarbij klager zich presenteert met spanning(en) en een verbaal dreigende en geagiteerde houding. Hij springt in het gesprek van de hak op de tak en is niet te remmen, aan te sturen of te onderbreken en begint steeds luider te praten, met steeds meer doordringender oogcontact. Het is niet of nauwelijks mogelijk contact te maken met klager, hij presenteert zich gedesorganiseerd en achterdochtig, maakt zijn zinnen niet af en verandert snel maar niet aansluitend van onderwerp. Hij blijft vastzitten in paranoïde verhalen en overtuigingen die niet overeenkomen met de realiteit en maakt daarbij verwijten naar de regering, OM en Mondriaan.

Er is sprake van ernstig nadeel in de vorm van de ontwikkeling van een ernstig psychiatrisch ziektebeeld bij klager, die, als deze niet wordt behandeld, blijvende cognitieve schade kan aanrichten. De psychosociale, maatschappelijke en beroepsontwikkeling/studie van klager is al jaren danig verstoord en wanneer het zeer marginale leven dat hij tot voor kort heeft geleid blijft voortbestaan, zal de verdere ontwikkeling stagneren en verder derailleren. Er zijn inmiddels financiële problemen ontstaan waardoor betrokkene mogelijk zijn woning zal verliezen. De situatie heeft zéér veel impact op ouders en broers en zij lijden hieronder. Na ernstige bedreigingen in 2020 hebben de ouders het contact met klager verbroken, maar klager blijft zijn ouders nog bijna dagelijks berichtjes sturen met onnavolgbare verhalen. De familie ziet de situatie verslechteren en maakt zich grote zorgen. Ook heeft klager aanvaringen met omwonenden gehad en blijft het risico aanwezig dat hij agressie van derden over zich afroept.

Naar het oordeel van de klachtencommissie hebben verweerders, zoals hiervoor overwogen, niet alleen aannemelijk gemaakt dat er een risico bestaat dat klager zichzelf en zijn omgeving ernstig nadeel berokkent, maar ook dat dit een rechtstreeks gevolg is van klagers geestesstoornis. Tegenover de ontkenning van klager hebben verweerders ter onderbouwing van hun standpunt voldoende argumenten naar voren gebracht. Op grond daarvan onderschrijft de klachtencommissie de beslissing van verweerders, dat het toedienen van medicatie bij klager in de gegeven situatie noodzakelijk is.

Voorts dient het toedienen van medicatie te voldoen aan de eisen van effectiviteit, proportionaliteit, subsidiariteit en veiligheid en dient de in verband daarmee te volgen procedure met de benodigde zorgvuldigheid te zijn gewaarborgd.

TOETSING AAN EFFECTIVITEITSCRITERIUM

Het doel van de behandeling is het stabiliseren van het toestandsbeeld van klager en het laten afnemen van de psychotische symptomen, waardoor ambulante vervolgbehandeling mogelijk is of behandeling op een niet-gesloten afdeling.

De klachtencommissie is van oordeel dat een behandeling met een antipsychoticum effectief is, omdat anti-psychotische medicatie een wetenschappelijk bewezen effect heeft op psychotische symptomen. In dit kader verdient vermelding dat klager inmiddels één keer een depot heeft gehad en een paar keer orale medicatie, en dat naar aanleiding daarvan volgens verweerders tijdelijk een lichte verbetering van klagers toestandsbeeld waarneembaar is geweest.

Het is bekend dat psychotische episodes een schadelijk effect hebben op het neurologische en cognitieve functioneren van een patiënt, daarom is het van belang dat deze psychotische episodes worden bekort dan wel voorkomen.

Het niet behandelen met medicatie zou bovendien betekenen dat de opname van klager zeer lang kan gaan duren, terwijl het ernstig nadeel niet zal afnemen. Klager heeft weliswaar naar voren gebracht dat hij geen wanen heeft, maar de klachtencommissie acht klagers standpunt in dezen niet aannemelijk, gelet op de inhoud van het dossier, hetgeen verweerders naar voren hebben gebracht en zijn toestandsbeeld ten tijde van de hoorzitting, waarbij de klachtencommissie heeft waargenomen dat klager zich presenteerde, zoals hiervoor is omschreven ten tijde van eerdere gesprekken. Daar komt bij dat het toestandsbeeld van klager al langere tijd zorgen baart en dat hij tot nu toe geen adequate behandeling heeft ondergaan, met als gevolg dat hij inmiddels niet meer in staat is voor zichzelf te zorgen. Daarnaast heeft klager huisvestings- en financiële problemen en dreigt hij ook sociaal en maatschappelijk teloor te gaan. Zijn gedrag roept geweld van derden jegens hem op.

De commissie komt op grond van bovenstaande overwegingen tot de conclusie dat de maatregel ten aanzien van het toedienen van medicatie aan de eis van effectiviteit beantwoordt.

TOETSING AAN PROPORTIONALITEITSCRITERIUM

De klachtencommissie overweegt dienaangaande als volgt. Klagers toestandsbeeld is van dien aard dat ziektebesef en ziekte-inzicht volledig ontbreken, met als gevolg dat hij alle vormen van medicatie (antipsychotica) blijft weigeren of slechts een korte tijd met het gebruik ervan zal instemmen. Zonder een behandeling met antipsychotica zal het toestandsbeeld van klager niet verbeteren en alleen maar grotere vormen aannemen, waarbij hij zichzelf en anderen ernstig nadeel toebrengt. Klager is door zijn toestandsbeeld niet in staat voor zichzelf te zorgen en heeft zijn studie moeten afbreken.

Nu het toestandsbeeld van klager alleen maar verergert en vrijwillige inname van antipsychotica een onmogelijkheid lijkt, is de klachtencommissie van oordeel dat in de geschetste omstandigheden de toediening van antipsychotica een proportioneel middel is om het ernstig nadeel te doen wegnemen en het toestandsbeeld van klager te doen stabiliseren. Daar komt bij dat zonder behandeling het toestandsbeeld van klager niet zal verbeteren en dat zijn opname onevenredig en onnodig lang zal duren.

De commissie concludeert dan ook dat de jegens klager genomen maatregel van het toedienen van medicatie voldoet aan de eis van proportionaliteit.

TOETSING AAN SUBSIDIARITEITSCRITERIUM

Bij het toedienen van medicatie dient, indien en voor zover mogelijk, het voor de patiënt minst ingrijpende middel te worden toegepast.

Klager is ambivalent in het accepteren van medicatie, met als gevolg dat zijn toestandsbeeld verslechtert en het ernstig nadeel onverminderd aanwezig blijft.

Het toedienen van medicatie is geïndiceerd, daar de bij klager waargenomen psychotische symptomen niet vanzelf overgaan en een onthouding van antipsychotica niet zal leiden tot een verbetering van zijn toestandsbeeld, met alle gevolgen van dien. Het door klager geopperde alternatief van therapie en het schrijven van een boek acht de klachtencommissie ter zake niet toereikend. Gezien het ontbrekende ziektebesef en -inzicht van klager, zijn wisselende medewerking vrijwillig medicatie te nemen of hierover met verweerders in gesprek te gaan, kunnen laatstgenoemden geen ander, lichter middel inzetten.

Op grond hiervan kan de klachtencommissie verweerders volgen in hun beslissing een antipsychoticum in depotvorm als medicatie in te zetten.

Er blijft, naar het oordeel van de klachtencommissie, verweerders in de gegeven situatie, waarin klager weigert medicatie te accepteren, niets anders over dan het toedienen van medicatie als verplichte zorg.

De commissie is van oordeel dat daarmee in dezen aan het subsidiariteitsvereiste is voldaan.

TOETSING AAN VEILIGHEIDSCRITERIUM

Gelet op de soms ernstige bijwerkingen van medicatie is het van belang dat de mogelijk blijvende schade als gevolg van het (langdurige) gebruik van psychofarmaca wordt meegewogen.

Terughoudendheid bij het voorschrijven van medicatie is geboden aangezien de medicatie niet bij alle patiënten effectief blijkt, maar wel gepaard kan gaan met ernstige en langdurige bijwerkingen. Ook hierbij geldt dat het bij de keuze van verplichte zorg van groot belang is om rekening te houden met de ervaringen van betrokkene zelf met het gebruik van verschillende medicijnen, en diens afwegingen over nut en nadeel van verschillende vormen van medicatie serieus te nemen.

Verweerders hebben naar voren gebracht dat zij klager een depot Olanzapine/Zypadhera willen toedienen, welk antipsychoticum een reeds lang bestaand en in de praktijk bewezen veilig middel is. De bijwerkingen waarover klager klaagt hebben verweerders niet kunnen objectiveren, maar zij zeggen hiervoor aandacht te zullen hebben. Verweerders hebben medegedeeld dat zij eerst een betrouwbaar beeld willen krijgen van de werking van de medicatie. Derhalve zullen zij dit depot bij klager gaan monitoren.

De klachtencommissie leidt uit het bovenstaande af dat verweerders tevens aandacht zullen hebben voor de mogelijke bijwerkingen van de medicatie bij klager en diens eventuele klachten in verband daarmee serieus zullen nemen.

De klachtencommissie is van oordeel dat aldus is voldaan aan het veiligheidsvereiste.

De klachtencommissie komt op grond van het bovenvermelde tot het oordeel dat de klacht ongegrond moet worden verklaard.

Opmerking ten overvloede

Verweerders achten klager wilsonbekwaam ten aanzien van de beslissing van 20 december 2021 tot het toedienen van medicatie als verplichte zorg. Het bevreemdt de klachtencommissie dat er in dezen voor klager geen vertegenwoordiger optreedt c.q. bij gebreke daarvan niet een verzoek tot mentorschap is gedaan teneinde te bewerkstelligen dat de belangen van klager in dezen worden behartigd, nu hijzelf daartoe niet in staat wordt geacht.

De klachtencommissie geeft de zorgverantwoordelijke dan wel de geneesheer-directeur in overweging in deze leemte te voorzien.

6 BESLISSING

De klachtencommissie:

- verklaart de klacht ongegrond.

7 BEROEP

De klacht is gebaseerd op artikel 10:3 Wvggz. Dit brengt mede dat betrokkene, de vertegenwoordiger, de zorgaanbieder of een nabestaande van betrokkene door middel van een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift beroep kan instellen tegen de onderhavige uitspraak van de klachtencommissie bij de Rechtbank Limburg, locatie Maastricht (artikel 10:7 lid 1 Wvggz).

De termijn voor het indienen van een verzoek bedraagt zes weken, ingaande op de dag na die waarop de commissie uiterlijk had moeten beslissen dan wel ingaande op de dag waarop de beslissing van de commissie aan klager bekend is gemaakt (artikel 10:7 lid 2 Wvggz).

Op grond van art. 10:9 Wvggz kan de rechter de beslissing waartegen de klacht is gericht, schorsen.

Deze beslissing is partijen op 11 januari 2022 schriftelijk in verkorte vorm toegezonden en met een nadere motivering op 17 januari 2022 op schrift gesteld.

Deze beslissing wordt gestuurd aan klager, de patiëntenvertrouwenspersoon, verweerders, de advocaat van klager, de Raad van Bestuur, de geneesheer-directeur van de instelling waarbij de betrokkene in zorg is (geweest) als ook de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd. Daarnaast wordt een geanonimiseerde versie op de websites van alle betrokken instellingen gepubliceerd.